

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.п.н. Николай Стоянов Колишев за дисертация на тема „Ролята на системата за повишаване на квалификацията в развитието на професионалната компетентност на педагога в училища със слети паралелки”

с автор докторант Айслу Кенесовна Акишева

Настоящото дисертационно изследване има формиращ характер, тъй като е насочено към експериментална проверка на ефективността на модел на следдипломна квалификация на учителите, наречен „Психолого-педагогическо съпровождане за развитие на професионалната компетентност на педагога за работа в училище със слети класове“. Темата е значима за квалификацията на учителите в страни, в които различни демографски проблеми (ниска раждаемост, миграция, нееднаква гъстота на населението и др.) налага формирането на слети класове, в които ученици на различна възраст се обучават едновременно по един или повече учебни предмети.

Дисертацията се отличава с ясно определени цел и задачи, с логично систематизирана теоретична информация, с компетентно обоснован експериментален модел, с адекватни изследователски методи и с доказателственост на анализа на получените резултати.

Разработката е структурирана в три глави, увод и заключение. В първата глава се извършва исторически и съвременен обзор на създаването и развитието на училища със слети класове в Казахстан и в други страни. Във втората глава се анализират моделите за квалификация на учители за осъществяване на обучение в слети класове в Казахстан и в други страни, а също така се обосновава експерименталният модел и се описва организацията на неговото внедряване. В третата глава се представят и анализират резултатите от експеримента за установяване на ефективността на обосновения иновативен модел на квалификация.

Дисертацията притежава следните положителни страни:

1. Коректно са формулирани методологическите характеристики на изследването (цел, задачи, обект, предмет, хипотеза), което позволява на автора да очертае точно границите на разработката, както и да постигне взаимна логична обвързаност между отделните части на текста и изчерпателност на изложението.
2. Конструиран е теоретично обоснован и практически приложим модел за квалификация на учители за осъществяване на обучение в условията на слети класове, в което се състои и основният принос на изследването с теоретично и практическо значение. Моделът, насочен към психолого-педагогическо съпровождане в професионалното развитие на учителите логично е базиран на система от съвременни принципи на андрагогиката. Централното за дисертационното изследване понятие „психолого-педагогическо съпровождане“ е определено като професионална дейност на преподавателите в института за квалификация, ориентирана към особена култура на подкрепа и помощ на учителя в образователния процес, а също създаване на условия (педагогически, психологически, социални) за неговото успешно по-нататъшно развитие (с. 82). Реализацията на експерименталния модел на квалификация включва диагностичен, проектно-стратегически, приложен и оценъчно-резултативен етап със следното основно съдържание: 1) диагностика чрез широк комплекс от методи на следните три характеристики на учителите: равнище на професионално, психолого-педагогическо развитие; психологическа готовност за работа в слети класове; личностни качества, професионална, информационна и комуникативна компетентност; 2) провеждане на краткосрочни курсове за повишаване на квалификацията, в това число и дистанционни; 3) психолого-педагогическо съпровождане в условията на реалното обучение чрез комплекс от методи: методически десант, междуобучителна работа, мрежови педагогически общества, консултиране; 4) оценяване на изходното равнище на професионално, психолого-педагогическо развитие на учителите и на тяхната средна успеваемост.

3. Със значение за практическата квалификационна дейност са разработените от автора четири равнища на професионално, психолого-педагогическо развитие на учителите (педагогическа умелост, педагогическо майсторство, педагогическо творчество и педагогическо новаторство) (с. 94-95), както и трите равнища на психологическа готовност за провеждане на обучение в слети класове.
4. Експериментът за установяване на ефективността на модела на квалификация е организиран и осъществен в съответствие с изискванията на методиката на емпиричните педагогически изследвания. Той включва задължителните диагностичен, формиращ и контролен етап, основан е на компетентно определени критерии и показатели и включва използването на методи, които са адекватни на целта на изследването. Положително впечатление прави богатството на използваните изследователски методи, което има пряко отношение към обективността на получените резултати. Констатираните финални резултати, сравнени с резултатите от входящата диагностика, установяват намаление на броя на учителите, намиращи се на равнище педагогическа умелост – 198 (56,8%), увеличение на количеството на равнище педагогическо майсторство – 125 (35,9%), както и на количеството на учителите на равнище педагогическо творчество – 23 (7%) и на учители, намиращи се на равнище педагогическо новаторство - 2(0,5%). Адекватни също така и използваните допълнителни критерии, доказващи ефективността на експерименталния модел, като публикации на изследваните учители, участие в проекти и конкурси и др.

Въпросът, които бихме искали да зададем на докторанта, е: Кои са критериите, които свидетелстват за личностното израстване на участващите в изследването учители?

Въз основа на направения анализ можем да кажем, че по своите структура и съдържание дисертационното изследване отговаря на законовите изисквания за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ по Професионално

направление 3.2. „Психология“, докторска програма „Педагогическа и
възрастова психология“.

проф. д.п.н. Николай Колишев

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, overlapping letters that appear to be 'NK' or similar initials.